

ת"פ 52257/10/15 - בית המכס ומע"מ ירושלים נגד רנגר - חברה לבנייה וניהול פרויקטים בע"מ, ג'ודה מואמנה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 52257-10-15 בית המכס ומע"מ ירושלים נ'
רנגר - חברה לבנייה וניהול פרויקטים בע"מ ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט ירון מינטקביץ
בית המכס ומע"מ ירושלים ע"י עו"ד
אחינועם צוראל

המאשימה

נגד

1. רנגר - חברה לבנייה וניהול פרויקטים
בע"מ

2. ג'ודה מואמנה ע"י עו"ד עלי קוואסמה

הנאשמים

גזר דין

רקע

נאשמת מס' 1 (להלן: **החברה**) היא חברה העוסקת בתחום הבניה. החל מיום 3.5.2010 היה נאשם מס' 2 (להלן: **הנאשם**) בעל המניות בחברה, מנהלה הפעיל ומורשה החתימה בשמה.

במהלך התקופה שבין חודש יולי 2010 ועד אוגוסט 2012 כלל הנאשם בספריה של החברה 300 חשבוניות פיקטיביות של שבעה עוסקים שונים, עמם לא ביצעה החברה כל עסקה, וזאת על מנת להתחמק מתשלום המס בו היתה החברה חייבת. הנאשמים השתמשו בחשבוניות פיקטיביות בסכום כולל של למעלה מ- 26 מיליון ש"ח, אשר סכום מס הערך המוסף הכלול בהן ונוכה שלא כדין היה כ- 3.6 מיליון ש"ח.

בשל מעשיהם אלה הורשעו הנאשמים בחמש עשרה עבירות של ניכוי תשומות ללא מסמך כדין בכוונה להתחמק מתשלום מס.

טיעוני הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לסכום המס הגדול שהנאשם התחמק מתשלומו, לכך שהמחדלים בתיק לא הוסרו וחוב המס הוא חוב אבוד, ולעברו המכביד של הנאשם. במסגרת דבריה התייחסה ב"כ המאשימה לטענת הנאשם (אשר עלתה בתסקיר שירות המבחן), כי אנשים אחרים הם שהפעילו את החברה. לדבריה הנאשם נחקר בעניין זה ולא מסר שמותיהם של אנשים אחרים, וגם בחומר החקירה אין כל אינדיקציה לענין זה.

לאור אלה ביקשה להשית על הנאשם עונש של ארבעים חודשי מאסר בפועל וקנס כספי בסך 40,000 ש"ח. על

החברה ביקשה המאשימה להטיל קנס סימלי, משום שאינה פעילה.

ב"כ הנאשמים הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, אשר פרטו בהרחבה בתסקיר שירות המבחן. לדבריו היו "גורמים אחרים" אשר הפעילו את החברה, והנאשם לא התכוון לבצע עבירות - אך הבהיר כי הנאשם אינו חוזר בו מהודאתו. לאור אלה, ביקש לנהוג בנאשם מידת הרחמים.

הנאשם לא ביקש לומר את דברו.

מתחם העונש ההולם

הנאשמים ניכו שלא כדין תשומות בסכום כולל של כ- 3.6 מליון ש"ח. הם פעלו בצורה שיטתית ומאורגנת, תוך שימוש ב- 300 חשבוניות כוזבות של שבעה עוסקים שונים, לאורך תקופה של כשנתיים. מכל בחינה אפשרית, מעשיהם מהווים שליחת יד לקופת הציבור.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשמים, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הציבורית.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע אחרים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עבריון המס ככל עבריון אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עבריון המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתי אותו משלם עבריון רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון הערכי והמוסרי שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל ממשי בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה

המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלידו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר את מבצעייהן. הפסיקה שמה דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מעבירות אלו. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רובינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן ועוד, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכיב.

בקביעת מתחם העונש ההולם, יש להביא את סכום המס הגבוה שנוכה שלא כדין (3.6 מליון ש"ח) השימוש בחשבוניות של שבעה עוסקים שונים ופרק הזמן המשמעותי בו בוצעו העבירות (כשנתיים).

לא נתתי משקל בקביעת המתחם לטענת ב"כ הנאשם, כי "גורמים אחרים" היו מעורבים בביצוע העבירות. אין לטענה זו כל אחיזה בעובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם והן לא הוכחו על ידו. לא ניתן להעלות טענות מעין אלו בשלב הטיעונים לעונש על דרך הסתם, מבלי לבססן בראיות. יתרה מכך, גם לו הייתי מקבל את הטענה, לא היה בה כדי להצדיק הקלה של ממש עם הנאשם. ר' למשל רע"פ 4791/08, נפתלי כהן נ' מדינת ישראל:

אף אם נקבל את טענת המבקש כי היה איש קש עבור אותו רבי אשר ניהל בפועל את החברה, אין זה ברור כלל וכלל כי יש בכך כדי להפחית מחומרת מעשיו. אדם המאפשר במודע כי יעשה בו שימוש כ"איש קש", היינו עומד בחזית העבירה על מנת שאליו תפנה האצבע המאשימה מה לו כי ילין על

ש"תוכניתו" התגשמה"

וכן ר' עפ"ג (ת"א) 51807-12-15 יוסי לטין.

לאור כל אלה, מתחם העונש ההולם את המעשים בהם הורשעו הנאשמים הוא מאסר בפועל, לתקופה שבין שנתיים ועד ארבע וחצי שנים, מאסר מותנה וקנס.

נסיבות אשר אינן קשורות לעבירה

הנאשם יליד 1977, נשוי ואב לחמישה, לחובתו מספר הרשעות קודמות:

בשנת 1991 הורשע בתקיפת שוטר ונדון לחמישה חודשי מאסר בפועל.

בשנת 1992 הורשע בנסיון הצתה וחבלה ברכב ונדון לעשרים וחמישה חודשי מאסר בפועל (הכוללים הפעלת מאסר מותנה).

בשנת 1992 הורשע בנסיון הצתה וחבלה ברכב ונדון לעשרים וארבעה חודשי מאסר בפועל.

בשנת 2004 הורשע בהסעת שוהה בלתי חוקי ונדון לשלושה חודשי מאסר.

בשנת 2013 הורשע בהסעת שוהה בלתי חוקי ונדון לחודש מאסר בפועל.

בשנת 2013 הורשע בשימוש במסמך מזויף ונדון למאסר מותנה.

כמו כן הנאשם הורשע גם בשתי עבירות החזקת סמים לצריכה עצמית, בגין נדון למאסרים מותנים וכן בחברות בארגון טרור.

תסקיר שירות המבחן מפרט את תולדות חייו של הנאשם.

בכל הנוגע לעבירות עולה מן התסקיר, כי הנאשם מקבל אחריות חלקית לביצוע. לדבריו בעל החברה פנה אליו והציע לו כי החברה תרשם על שמו בעבור סכום כסף, ובשל מצוקה כלכלית נעתר לבקשה מבלי שהבין עד תום את השלכות מעשיו.

להערכת שירות המבחן, הנאשם מתקשה להפנים את הפסול שבמעשיו ולהכיר בקושי שבהתנהלותו. עוד העריך השירות, כי ברקע העבירות מצוקה כלכלית בה היה הנאשם, והצורך שלו למצוא דרכים להרוויח כסף. השירות גם התרשם כי הנאשם תופס את מצבו מנקודת ראות קרבנית.

מנגד, שירות המבחן התרשם, כי הנאשם עושה בשנים האחרונות מאמץ לנהל אורח חיים תקין. כמו כן השירות ציין, כי הנאשם הוא אב משפחה ומפרנס יחיד, המצוי כיום בחובות כבדים ובהליכי פשיטת רגל.

לאור כל אלה, המלצת שירות המבחן היא להמנע מהטלת מאסר בפועל, ולכל היותר להשית על הנאשם מאסר שירוצה בעבודות שירות.

מצב המחדלים

המחדלים בתיק לא הוסרו.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו.

ועם זאת, כל יתר הנתונים פועלים לחובת הנאשם: מדובר במי שלחובתו מספר הרשעות קודמות בעבירות חמורות בגין ריצה מאסרים משמעותיים. אמנם מדובר בעבירות שונות מאלו בהן הורשע, אך יש בהן ללמד על כך שציות לחוק אינו דרכו של הנאשם, כמו על כשלון ההרתעה בעניינו. כמו כן עולה מהתסקיר, כי הנאשם אינו מפנים את הפסול שבמעשיו וקבלת אחריותו למעשים היא לכל היותר חלקית.

נתון משמעותי נוסף הפועל לחובת הנאשם הוא העובדה שחוב המס לא שולם ומדובר בחוב אבוד - ומדובר בסכום נכבד של כ- 3.6 מיליון ש"ח, אשר נגרע מקופת המדינה בשל מעשיו של הנאשם.

אני ער לכך, כי חוב המס לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם, אשר נמצא בהליכי פשיטת רגל. הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 5557/09, שוסטרמן נ' מדינת ישראל, שם נפסק בעניינו של מי שקיבל הפטר מתשלום חוב מס:

בית משפט זה ציין פעמים רבות, כי בעבירות כלכליות ועבירות המס בכלל זה, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד, ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצועה (ראו בעניין זה ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721, 727 (2004); ע"פ 624/80 חברת וייס ורנסט נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211, 217-218 (1981)). נטיית בתי המשפט ליתן משקל להסרת המחדל על ידי העברין מטרתה להפחית את חומרת המעשים בדיעבד בכך שלפחות החסר בקופה הציבורית שנוצר עקב העבירות נרפא. ברי כי ככל שחסר זה בקופה הציבורית נותר, אף אם מסיבה זו או אחרת אין עוד אפשרות לגבות אותו מעובר העבירה במישור האזרחי, לא ניתן לראות בכך הפחתה בחומרת המעשים ולראות בכך משום "הסרת המחדל" במישור שיקולים זה.

ר' גם רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטענה כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את מחדלו.

במקרה שלפני נכון עוד יותר שלא לתת משקל לסיבה מדוע לא שולם חוב המס, שהרי המס נגבה על ידי הנאשם מלקוחותיו והוא היה אמור להעבירו לקופת המדינה. הנאשם בחר להשאיר את סכום המס תחת ידו והשתמש בחשבונות פיקטיביות על מנת להתחמק מלשלמו, וכיום אינו יכול להשמע בטענה שאין בידו יכול לשלמו.

לאור האמור למעלה, ראיתי להשית על הנאשם עונש מאסר הנמצא במרכזו של מתחום העונש ההולם. אעיר, כי המלצת שירות המבחן להמנע מהשתת מאסר, אינה מבטאת כלל את חומרת מעשיו של הנאשם, חורגת מאוד ממתחם העונש וכלל אינה הולמת את נסיבות המקרה. עוד אעיר, כי הקנס לו עתרה המאשימה ביחס לנאשם, 40,000 ש"ח,

מתון מאוד ביחס לנסיבות המקרה. לאחר לבטים, לא אטיל על הנאשם קנס חמור מזה שהמאשימה עתרה לו, אך אקבע תחתיו מאסר משמעותי, אם לא ישולם.

לפיכך גוזר על הנאשמים את העונשים הבאים:

החברה

קנס בסך 500 ש"ח. הסכום ישולם עד ליום 1.9.17.

הנאשם

- א. שלוש שנים מאסר בפועל. תחילת ריצוי העונש ביום 20.8.17.
- ב. שבעה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, אותו לא ירצה אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 40,000 ש"ח או שמונה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.9.17.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787377 או 08-9787336. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב עד השעה 9:00 במתקן כליאה ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ה' תמוז תשע"ז, 29 יוני 2017, במעמד הצדדים.